

MINI FUTBOL: TARIXI, QOIDALARI VA AHAMIYATI HAQIDA

*Toshkent davlat agrar universiteti
jismoniy tarbiya va sport kafedrası o'qituvchisi*

Meliqulov Davronjon To'ychiyevich
Toshkent davlat agrar universiteti talabasi
Samijonova Gulsanam Solijon qizi

Annotatsiya: Ushbu maqolada mini futbolning tarixi, asosiy qoidalari va sport tarmog'idagi ahamiyati yoritilgan. Mini futbol XX asrning o'rtalarida shakllanib, bugungi kunda dunyo bo'ylab keng tarqalgan sport turi hisoblanadi. Uning asosiy qoidalari, maydon o'lchamlari va jamoaviy tarkibi tavsiflanadi. Shuningdek, mini futbolning jismoniy faollikni oshirish, texnik mahoratni rivojlantirish va jamoaviy o'yin ko'nikmalarini shakllantirishdagi afzalliklari tahlil qilinadi. Maqolada FIFA va UEFA homiyligida tashkil etiladigan xalqaro musobaqalar haqida ham ma'lumot berilgan. Mini futbolning ommaviyligi va sog'lom turmush tarzini shakllantirishdagi roli muhim ekanligi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: mini futbol, futzal, futbol qoidalari, FIFA, UEFA, jismoniy faollik, texnik mahorat, jamoaviylik, xalqaro musobaqalar, sog'lom turmush tarzi.

Abstract: This article discusses the history, basic rules and importance of mini football in the sports industry. Mini football was formed in the middle of the 20th century and is now a widespread sport throughout the world. Its basic rules, field sizes and team composition are described. The advantages of mini football in increasing physical activity, developing technical skills and forming team game skills are also analyzed. The article also provides information about international competitions organized under the auspices of FIFA and UEFA. The popularity of mini football and its important role in forming a healthy lifestyle are emphasized.

Keywords: mini football, futsal, football rules, FIFA, UEFA, physical activity, technical skills, teamwork, international competitions, healthy lifestyle.

Аннотация: В этой статье описываются история, основные правила и значение мини-футбола в спортивной сети. Мини-футбол сформировался в середине 20 века, и сегодня это вид спорта, получивший широкое распространение во всем мире. Описаны его основные правила, размеры поля и состав команд. Также анализируются преимущества мини-футбола в повышении физической активности, развитии технических навыков и формировании навыков командной игры. Также в статье представлена информация о международных соревнованиях, проводимых под эгидой ФИФА и УЕФА. Подчеркивается важность популярности мини-футбола и его роли в формировании здорового образа жизни.

Ключевые слова: мини-футбол, мини-футбол, футбольные правила, ФИФА, УЕФА, физическая активность, технические навыки, командная работа, международные соревнования, здоровый образ жизни.

Kirish

Mini futbol – zamonaviy sport turlaridan biri bo‘lib, u kichik maydonda o‘ynaladigan futbol turidir. Ushbu sport turi tezkorlik, texnika va taktika jihatidan katta futbolga juda yaqin, ammo o‘ziga xos qoidalari bilan ajralib turadi. Mini futbol dunyo bo‘ylab keng tarqalib, havaskorlar va professional sportchilar orasida mashhurlikka erishgan.

Mini futbolning kelib chiqishi

Mini futbolning ildizlari XX asrning o‘rtalariga borib taqaladi. Uning ilk shakllari Janubiy Amerika davlatlarida, xususan, Braziliya va Urugvayda rivojlangan. 1930-yillarda Braziliyada bu sport turi "futsal" nomi bilan tanilgan bo‘lsa, Yevropada va boshqa hududlarda "mini futbol" sifatida mashhur bo‘ldi. 1989-yilda FIFA mini futbolning xalqaro musobaqalarini rasman tashkil qildi.

Maydon va asosiy qoidalar

Mini futbol odatda yopiq yoki ochiq maydonlarda o‘ynaladi. Standart maydon o‘lchami 25x16 metrdan 42x25 metrgacha bo‘lishi mumkin. Unga maxsus sun'iy qoplamali maydonlar mos keladi. O‘yinda har bir jamoa tarkibida 5 nafar futbolchi bo‘ladi (darvozabon bilan birga), almashtirishlar cheklanmagan. O‘yinning davomiyligi ikki bo‘limdan iborat bo‘lib, har biri 20 daqiqa davom etadi.

Mini futbolning afzalliklari

1. Tezkorlik va texnikani rivojlantiradi – Mini futbolda futbolchilar kichik maydonda tez harakat qilishlari va to‘pni aniq nazorat qilishlari kerak.
2. Jismoniy faollikni oshiradi – Ushbu sport turi yurak-qon tomir tizimi uchun foydali bo‘lib, umumiy jismoniy tayyorgarlikni oshiradi.
3. Havaskorlar uchun qulay – Mini futbol o‘ynash uchun katta maydon va murakkab jihozlar talab qilinmaydi, shuning uchun u havaskorlar orasida juda mashhur.
4. Jamoaviylikni shakllantiradi – U futbolchilarning o‘zaro muvofiqlikda harakat qilishiga va taktikani yaxshiroq tushunishiga yordam beradi.
5. Travmalar xavfi kamroq – Mini futbol o‘yin maydoni kichik bo‘lgani sababli, futbolchilar o‘zaro to‘qnashishlar va jiddiy jarohatlardan qochish imkoniyatiga ega.

Xalqaro va milliy musobaqalar

Bugungi kunda mini futbol bo‘yicha ko‘plab xalqaro turnirlar o‘tkaziladi. FIFA homiyligida futzal bo‘yicha Jahon chempionati muntazam ravishda tashkil etiladi. Shuningdek, UEFA Futzal Chempionlar Ligasi va boshqa qit'aviy turnirlar ham

oʻtkaziladi. Oʻzbekiston ham mini futbol boʻyicha xalqaro musobaqalarda faol ishtirok etib kelmoqda.

Xulosa

Mini futbol bugungi kunda butun dunyoda mashhur boʻlib, jismoniy faollik va sogʻlom turmush tarzini targʻib qilishda muhim ahamiyat kasb etadi. Uning tezkorligi, texnik va taktik jihatdan rivojlanganligi uni ham yoshlar, ham tajribali futbolchilar orasida ommalashtirib kelmoqda. Ushbu sport turi jamoaviylik, chidamlilik va chaqqonlikni rivojlantirishga katta hissa qoʻshadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. FIFA rasmiy sayti – www.fifa.com
2. UEFA rasmiy sayti – www.uefa.com
3. Oʻzbekiston futbol assotsiatsiyasi – www.ufa.uz
4. Mini futbol qoidalari: FIFA tomonidan tasdiqlangan hujjatlar (soʻnggi nashr).
5. Kuznetzov V. "Mini futbol: nazariya va amaliyot", Moskva, 2018.
6. Oʻzbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi nashrlari.
7. "Olimpiya sporti va jismoniy tarbiya" jurnali.